

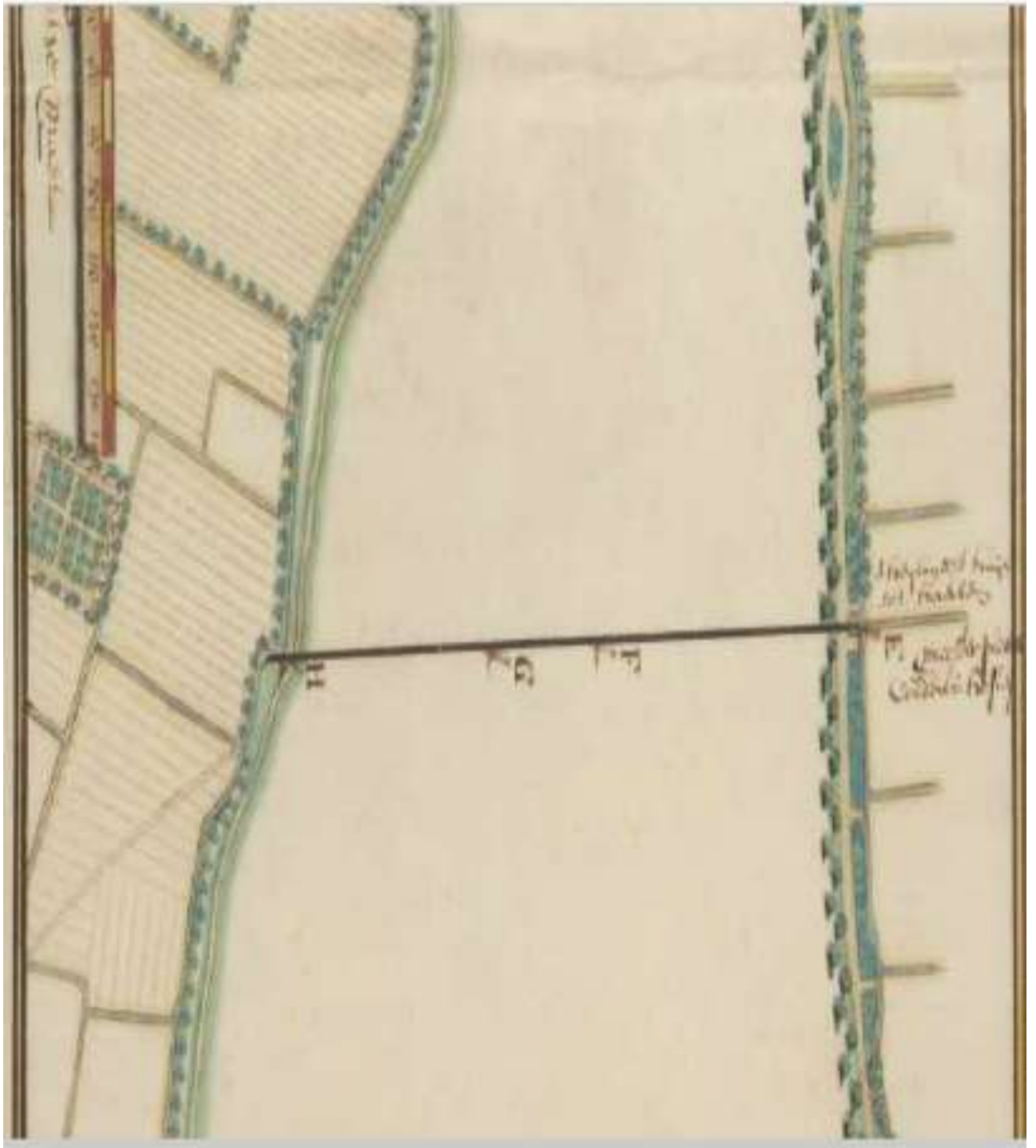
GRENSPALEN IN HEEMSTEDE

Een verborgen verleden tussen 1643 en 1813

I.P.O. 11 de onzichtbare grens, waar nog een grenspaal (PDN 50) moet worden ontdekt.

Op de grens E; F;G;H vanaf het huidige Molentje tot de Herenweg. Scheiding van Anna Cornelia Pauw vrouwe van Heemstede en Hoogersmilde. en de heer van Heemstede .

Deze oude grens loopt door het noordelijke deel van Groenendaal (Noord is beneden)

De palen F en G zijn naar de Beukenlaan verplaatst en nog te vinden, de palen A;B;C;D;E;H zijn niet gevonden.

Grens Heemstede Meer&Berg.

In het Wandelbos Groenendaal-Meer en Berg en Heemstede staan op willekeurige plaatsen palen met de opschrift M-B (Meer en Berg) en H (Heemstede)+ een nummer (**anno 1681**).

De palen hebben oorspronkelijk gestaan lang de muur van Meer en Berg aan de Glipper Dreef. Een gravure van 1760 gemaakt door Hendrik Spilman toont de palen geven eveneens dit beeld.

Na 1912 zijn deze palen verdwenen, vermoedelijk bij de aanleg van de Glipper Dreef langs de muur van Meer en Berg.

Heden 2013, gelijktijdig met het 100 jaar eigendom van Groenendaal en Meer en Berg door de Gemeente Heemstede, zijn een aantal grenspalen teruggezet op de oude grens tussen Heemstede en Meer en Berg.

Er zijn 6 palen teruggevonden, waarbij 4 palen met nummer 1, 6, 8 en 9.

De andere twee zijn identiek, maar zonder nummer.

De palen staan onderling op een afstand van 11.28 m, dit zijn 3 Rijnlandse Roeden.

Foto 1910

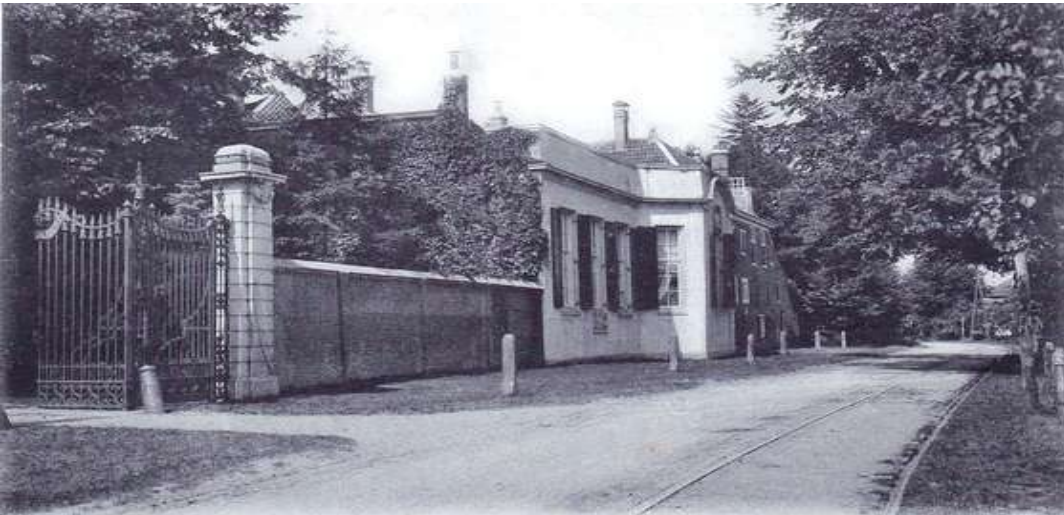

Foto 1912

Foto 2013

Kaart 1731

Beschrijving van de grens van Meer en Berg vanaf 1731

Door Petronella de Neufville omstelt eigendom door 56 Steenepaalen met de inscriptie P.D.N. No. (1 t/m 56)

Van No. 1,2,3 langs de Droogberg bij eenen klijnen op hooging van den Heer van Stroeve van No. 3 de uijtwatering langs 3 voet daar vanaf.

En bij het elzenbosje 1,5 voet tot No. 5

No. 5 tot No. 6 langs de schutting Van Galle, 6 voet daarvan tot aan de bogt.

Van het Elzenbos Verder langs de Elzenlaan bij No. 10.

No. 10 tot No. 11 is 3 voet van de sloot bij de weduwe van Felix Luysfon.

Van No. 11 tot No. 12 is 1,5 roede van de sloot op de weg tot aan de Droogberg van Bakband.

No. 12, 13, 14 Over de Droogberg van de Heer Bakband dan 2 roede van de sloot tot aan de Wilgenbomen van de heer Le Stefanon bij No. 15

No. 15 tot No. 16 langs de Wilgenboom van de Heer Le Stefanon tot No. 17

Van No. 17 3 voet van de sloot af tot No. 18.

Van No. 19 en No. 20 langs het Elzenbosje van de weledele heer Le Stefanon.

Komende van daar in de halve sloot of vak bij de letter D. en vandaar lopend langs de halve sloot tot in de Zandvaart bij C.

Van C. tot B. en verder tot A. aan de Heere Weg. (ABCD = oude grens uit 1643)

No. 21 staat aan de Duijvillebrug. De welke precario is verschuldigd aan de Weduwe Van Waerd, langs deze Sandvaart 8 voet daar van tot No. 23

No. 21 t/m No. 39 de halve sloot van de heer Van der Meer en de Weduwe Van Waert tot aan de Heerenweg.

No. 24, 25, 26, 27, 28, 29 tot 30 vier voet van de sloot van mevrouw Marsleris van daar verder tot No. 35 langs het elsenbosje met een boog tussen No. 34 en No. 35 staat een Wilgeboom die welke het schijde is van de bliek en wildernis.

Van No. 35 en No. 36 langs de Elsen van de Prinsenlaan en van No. 36 westelijk tot No. 39 langs de Heere Weg, 6 voet daar van tot No. 39.

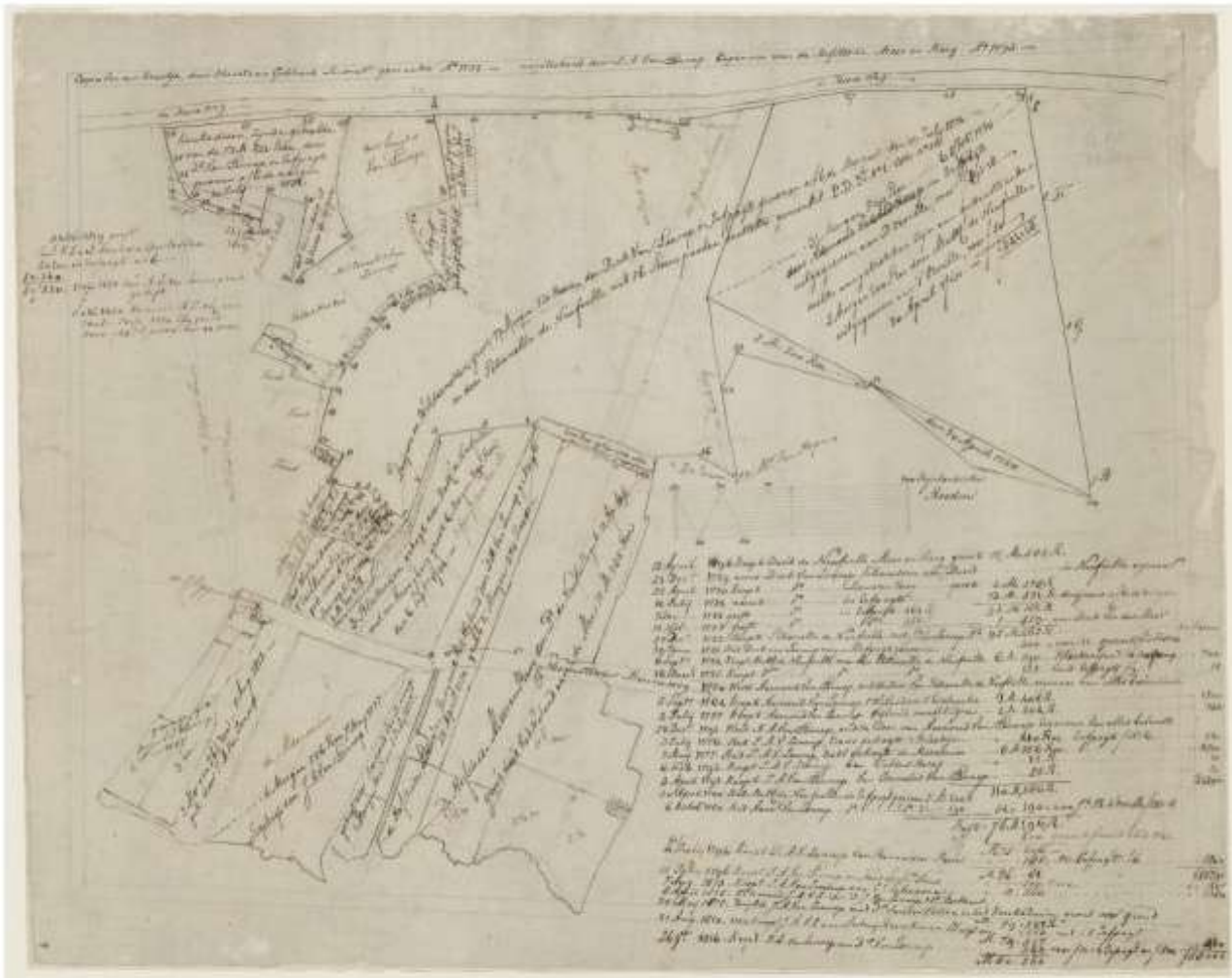
Van No. 40 tot No. 42 langs de Heere Weg $\frac{1}{2}$ roede of 6 voet van de binnenste boomen tot aan de Konijnenberg van No.43, 44 tot No. 46 langs de schutting van de konijnenberg
Van No. 46 tot No. 49 langs de Heere Weg 6 voet binnen de binnenste bomen.

Noord en Oost E, F, G, H (oude grens uit 1643) de schijds Paale van Mij Vrouw van Heemstede en van de Heere Weg tot aan de Heere Sandvaart.

Oost-Noordoost No. 50 tot No. 51 langs de schutting van de Heer 'Dorville en voorts tot No. 52 2 roede van de schutting uitspringend en soo langs tot No. 53.

Van No. 53 tot No. 54 is 3 voet van de boome tot aan de poort van de heer 'Dorville en verder langs de schutting tot No. 55 bij de Kerkweg O. en ZO. Langs de schutting tot No. 56 bij Bors Van Waveren de Heer Hermans grenst aan Erven Jan Hope.

Opgetekend 10 juli 1731

Kopie kaart, getekend door Jacob van Lennep 1793.

Het gebied Wandelbos Groenendaal en de aangrenzende buitenplaats Meer en Berg maken deel uit van het onderzoek, om kaartmateriaal uit verschillende perioden digitaal en op schaal op elkaar te passen. De bedoeling was om een oude Heemsteedse route weer zichtbaar te maken en eventueel als wandelroute te herstellen. Dit is de Doodweg, ofwel Kerkweg of Berghweg.

Door te beginnen met een analoog gemaakte kaart van de Algemene Begraafplaats, waar alle perioden van ontwikkeling en verandering d.m.v. verschillende lijnkleuren en arceringen staan aangegeven.

Hiermee werd duidelijk hoe de Kerkweg vanaf het Wilhelminaplein over de begraafplaats via Groenendaal naar de Herenweg richting Manpadslaan heeft gelopen.

Op deze route kwam ik de paal P.D.N. 47 tegen, dit was de aanleiding om te willen weten waarom deze paal op deze plek stond.

De volgende stap was om met behulp van oude kaarten van Groenendaal en Meer en Berg dit uit te zoeken.

De eerste kaart die werd bekeken was een kopie van Van Lennep uit 1793, met daarop vermeld de vele eigenaren van diverse percelen uit de voorgaande jaren en de nummers van de PDN grenspalen.

Hierna foto's van de nog overgebleven grenspalen van de oorspronkelijke 56 palen waarmee Meer en Berg door Petronella de Neufville was omsteld.

PDN 4 Marienheuvel

PDN 16 Marienheuvel

PDN 17 Marienheuvel

PDN 20 Marienheuvel

PDN – zonder nummer Marienheuvel

PDN 47 Groenendaal

PDN 50 Groenendaal

Nieuwe eigenaren na opsplitsing tussen Meer en Berg en Groenendaal.

Jacques Philipus d'Orville eigenaar Groenendaal 1793

Deel van de kaart van de aankoop door Jacques Philipus d'Orville na 1739, deze locatie is te vinden nabij 't Molentje van Groenendaal. Daar vinden we op dit moment paal IPO N=1, een onderdeel van de nieuwe grens van 11 palen, waarvan er nu nog 6 palen van over zijn. Aangegeven op de kaart ook PDN No 50 (oude grens), deze zal in 1740 verplaatst zijn naar de nieuwe grens tussen Meer en Berg en Groenendaal, onder maaiveld teruggevonden naast paal IPO N=11.

IPO N=1 Van Rappartlaan

IPO N=4 Herenweg

IPO N=6 Herenweg

IPO N= 9 Groenendaal

IPO N=10 Groenendaal

IPO N=11 Groenendaal

Op dezelfde kaart komen we de palen IPO N=9 en F tegen elkaar geplaatst, deze staan nog steeds langs de beukenlaan.

De palen IPO N=10 en G horen ook samen te staan, anders dan de huidige situatie (IPO N=10 stond 6 meter in de richting van paal IPO N=9. Een nieuwe ontdekking op deze tekening dat PDN 50 ook getekend is nabij Paal IPO N=11, in werkelijkheid bleek deze paal onder het duinzand te staan tegen paal IPO N=11.

IPO N=10+G

G+ IPO N= 10

PDN 50 achter IPO N= 11

PDN 50 + IPO N=11 herplaatst

Op deze kaart van 1739 eveneens de palen E en IPO N=8 samen naast elkaar geplaatst, paal E komt van de lokatie noordelijk langs de Herenweg, de oude grens van de duinen tussen de heer van Heemstede en de heer van Hoogersmilde. Paal IPO N=7 wordt aangegeven samen met PDN 47, paal PDN 47 wordt in ongeveer 1740 vervangen door IPO N=7, PDN 47 is verschoven naar de nieuwe grens van Meer en Berg nu nabij Bosbeek in Groenendaal.

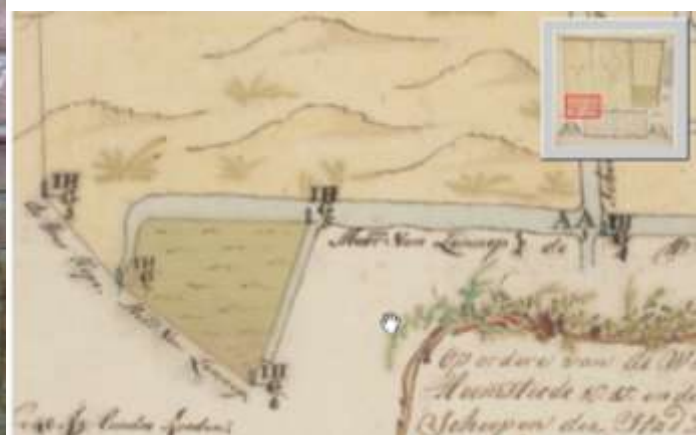

Ook op deze kaart een detail op de locatie waar tot 1739 PDN No 55 stond, bij verkoop van Groenendaal werd de eigendomsgrens van de Herenweg teruggelegd naar deze plek, noordwestelijk van Bosbeek, een markering langs de Doodweg waar paal PDN No 47 nog steeds staat.

Nogmaals, nu op een andere kaart van Jan Varel gemeten op 31 november 1768 voor John Hope, de wildernis ten noorden van de hofstede Groenendaal. Hier worden alleen de palen IPO 10 en 11 aangegeven.

De IPO en PDN palen zijn allen op de lokaties blijven staan nadat John Hope eigenaar is geworden, op andere lokaties buiten Groenendaal zijn ook palen van de familie Hope geplaatst.

Grenspaal Fam. John Hope met de afkorting van de broers Adriaan Elias Hope en Henry Philip Hope.

Deze paal is gevonden in de tuin van huis Overlaan aan het Raadhuisplein.